

Макеева О.М.,  
старший викладач,  
Юридичний інститут,  
Національний авіаційний університет, м. Київ  
Козацька Ю.О.,  
студентка,  
Юридичний інститут  
Національний авіаційний університет, м. Київ

## ВНЕСОК МІЖНАРОДНОГО ЦЕНТРУ КОСМІЧНОГО ПРАВА У ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Високий рівень правової культури суспільства є невід'ємною ознакою розвинутої країни, особливо, в період становлення України як правової, демократичної держави. А наукове дослідження шляхів і методів формування правової культури українського суспільства є наразі актуальною проблемою. Метою даної наукової роботи є вивчення та аналіз внеску Міжнародного центру космічного права (далі – МЦКП) у формування правової культури суспільства. Визначається правова культура суспільства рівнем правосвідомості, рівнем розвитку правотворчої діяльності, станом юридичної практики та режимом законності і правопорядку.

Потребують вирішення на державному рівні питання підвищення рівня правосвідомості населення, подолання правового нігілізму, задоволення потреб громадян у одержанні знань про свої права, свободи, обов'язки та законні інтереси, в цілому про право; набуття громадянами необхідного рівня правових знань та навичок їх застосування, формування у них поваги до права; збереження та розвитку вітчизняних традицій у цій сфері; правової освіти; забезпечення доступу громадян до джерел правової інформації про правову політику держави та законодавство [1, с. 4].

Успішне вирішення цих завдань залежить від багатьох чинників, зокрема від рівня організації правової освіти й виховання населення країни. Це знаходить відображення в діяльності Міжнародного центру космічного права, що забезпечує фахове надання правових знань в галузі космічного права. МЦКП створений у червні 1998 р. шляхом укладання спільної Угоди між Національним космічним агентством України, Російським аерокосмічним агентством і академіями наук Російської Федерації й України. Спочатку центр функціонував як структурний підрозділ Інституту держави та права імені В. М. Корець-

кого ІАН України, а з квітня 2001 р. набув статусу самостійної юридичної особи. Серед завдань МЦКП є розвиток наукової школи космічного права та популяризація космічного права.

Як відомо, одним із елементів правової культури суспільства є стан законодавства у державі, його якість і досконалість. Закономірним є те, що нормотворча робота є одним з напрямів роботи МЦКП, що полягає в розробці проектів нормативно-правових актів у сфері космічної діяльності, а також в експертизі нормативно-правових документів, які готуються іншими колективами. Зокрема, фахівці центру активно залучались до розробки правил космічної діяльності, розробки концепції та проекту нової редакції Закону України "Про космічну діяльність". Працівники центру надавали правову допомогу Національному космічному агентству України та іншим підприємствам космічної галузі, адже все ще спостерігається низький рівень правової культури працівників в галузі космічного права, правовий нігілізм.

Одним із шляхів формування правової культури суспільства є надання МЦКП правових знань громадянам шляхом видання наукової літератури, популяризації правових знань та друку нормативно-правової літератури. Так, центром було видано п'ять випусків збірника "Космічне право України", до яких включені як міжнародно-правові документи, так і акти національного законодавства України з питань космічної діяльності. Ці збірники стали необхідними і корисними для підприємств космічної галузі, науковців, органів управління. З 2000 року МЦКП розпочато видання багатотомного коментованого Тематичного зібрання "Космічне законодавство країн світу", що видається російською та англійськими мовами (відповідальні редактори – Н.Р. Малишева, Ю.С. Шемшученко). Всього заплановано видати сім томів, уже видано п'ять (6 книг); видаються наукові монографії, статті та збірки наукових праць. Важливим кроком у формуванні правової культури є розвиток освіти в галузі космічного права. Так, у 2006 році ООН, Національним космічним агентством України та МЦКП було проведено практикум з космічного права для країн Центральної та Східної Європи, Центральноазіатського та Кавказького регіонів. Одним із завдань практикуму було підвищення доступності і розробка освітніх програм в галузі космічного права. Учасники семінару рекомендували надавати великої уваги просвітницькій роботі на всіх рівнях суспільства відносно того як, космонавтика може сприяти досягненню національних цілей розвитку і міжнародній співпраці в цій галузі [2, с. 8]. Важливого значення надається формам космічно-правового навчання. Зокрема, освіта повинна розглядатися в комплексі систематичних заходів у

космічній сфері, має стати складовою частиною державної програми космічної діяльності [3, с. 312].

Таким чином, внесок МЦКП у формування правової культури суспільства є надзвичайно вагомим. Правова культура громадян характеризується сукупністю правових знань та ступенем правової розвиненості особи, характером її правової діяльності. Лише з високим рівнем правової культури суспільства Україна може стати правовою державою.

#### *Література:*

1. Оніщенко Н. М. Концептуальні засади забезпечення правової культури населення в Україні [Текст] : наук. доп. / Н. М. Оніщенко, Н. М. Пархоменко, О. Л. Богініч. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. ? 69 с.

2. Статус, применение и прогрессивное развитие международного и национального космического права: Материалы симпозиума (практикума) ООН/Украина по космическому праву 6 – 9 ноября 2006 г. Киев, Украина / отв. ред. Н.Р.Малышева. – К., 2007. – 286 с.

3. Малишева Н. Р. Розвиток освіти в галузі космічного права: світові та регіональні процеси / Н. Р. Малишева // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 10. – С. 312-317.